

Πομπηία, μια περιήγηση (Στράτος Θεοδοσίου, Καθηγητής Ιστορίας & Φιλοσοφίας της Αστρονομίας Πανεπιστημίου Αθηνών)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Μια περιήγηση στη συγκλονιστική θέα των ερειπίων της Πομπηίας αποτελεί μοναδική εμπειρία. Μπροστά στον επισκέπτη απλώνεται μια ολόκληρη πραγματική πόλη με το θέατρό της, την παλαίστρα της, τα σπίτια της, τα μέγαρά της και, το πιο σημαντικό, τους κατοίκους της, που πέθαναν από ασφυξία και καταπλακώθηκαν.

Πομπηία: Προσωπογραφία του Πακούιου Προκούλου και της γυναίκας του.

Ξεκινώντας από το λιμάνι της Πάτρας φθάσαμε στο Μπάρι κι από εκεί αμέσως για την ονομαστή νεκρόπολη της Πομπηίας. Η περιήγησή μας στην συγκλονιστική θέα των ερειπίων της Πομπηίας, μας έδειξε μια πόλη σε όλο το μεγαλείο της. Από την σκαπάνη των αρχαιολόγων εμφανίστηκαν οι ναοί των θεών και το Διοικητήριο της πόλης, η μεγάλη Βασιλική της, προοίμιο των χριστιανικών ναών ρυθμού Βασιλικής. Το σημαντικότερο, συνάμα όμως δραματικό, «έκθεμα» είναι τα γύψινα εκμαγεία των ανθρώπων, οι οποίοι πέθαναν από ασφυξία και καταπλακώθηκαν από την στάχτη του Βεζούβιου στην μεγάλη έκρηξη του ηφαιστείου το 79 μ.Χ.

Η ιστορία της πόλης

Η Πομπηία είναι αρχαία πόλη στην περιοχή της Καμπανίας στις υπώρειες του Βεζούβιου. Πρώτοι ιδρυτές της πόλης θεωρούνται οι Όσκοι, λαός των κεντρικών Απεννίνων, οι οποίοι υπέστησαν έντονη την ελληνική επίδραση, όταν Έλληνες άποικοι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή. Αργότερα, με την αύξηση της δύναμης της φώμης, η Πομπηία κατελήφθη από τα στρατεύματα του φωμαίου στρατηγού Σύλλα και εκρωμαίστηκε με ταχύ ρυθμό. Δυστυχώς γι' αυτήν το μέλλον της δεν ήταν

ρόδινο. Το 62 μ.Χ., ένας τρομερός σεισμός προξένησε μεγάλες καταστροφές τόσο στην Πομπηία, όσο και στις δορυφόρους πόλεις της· το Ηράκλειο (Ερκουλάνουμ), την Οπλοντίδα και τις Σταβίες. Όλες αυτές οι πόλεις δεν είχαν καλά καλά συνέλθει από τις συνέπειες του σεισμού, όταν 17 χρόνια αργότερα, ήλθε η τελική καταστροφή τους με την έκρηξη του ηφαιστείου του Βεζούβιου. Η Πομπηία καταστράφηκε πλήρως στις 24 Αυγούστου του 79 μ.Χ., μαζί με τις γειτονικές πόλεις Ηράκλειο, Οπλοντίς και Σταβίες. Στην ιστορική γραμματεία διασώζεται δραματική περιγραφή του γεγονότος αυτού από τον αυτόπτη μάρτυρα Πλίνιο τον Νεότερο, σε δυο επιστολές του προς τον Τάκιτο:

«Λίγες στιγμές αργότερα, αυτό το σύννεφο έπεσε απότομα πάνω στην γή και κάλυψε την θάλασσα... Έγινε απότομα νύχτα γύρω μας, η αίσθηση που είχες ήταν ότι βρισκόσουν σε ένα ερμητικά κλειστό δωμάτιο και ξαφνικά έσβησε το φως των λυχναριών. Μπορούσες να ακούς τις κραυγές των γυναικών γεμάτες λυγμούς απελπισίας, τα κλάματα των παιδιών και τις κραυγές των ανδρών. Υπήρχαν πολλοί άνθρωποι που ο φόβος τους έκανε να προσεύχονται επιζητώντας τον θάνατο».

[Πλίνιος ο Νεότερος, «Γράμματα προς τον Τάκιτο» (VI 20)].

Αμέσως μετά την έκρηξη του ηφαιστείου η Πομπηία και οι άλλες πόλεις δέχτηκαν ένα καταγιγιστικό κύμα ηφαιστειογενών υλικών. Κάποιοι εγκατέλειψαν αμέσως την πόλη, άλλοι όχι. Όσοι δεν εγκατέλειψαν αμέσως τις πόλεις, στην συνέχεια είχαν μεγάλο πρόβλημα εξαιτίας της δύσπνοιας που δημιουργήσε η τέφρα και της συνεχούς πτώσης ηφαιστειογενών υλικών.

Η διαφυγή προς την θάλασσα ήταν αδύνατη λόγω της λάβας, ενώ όσοι έμειναν στα σπίτια τους εγκλωβίστηκαν σ' αυτά και πέθαναν είτε από ασφυξία, είτε από το θερμικό σοκ ή από την κατάρρευση των οικιών τους. Δυο ημέρες μετά, η Πομπηία και οι άλλες τρεις γειτονικές πόλεις είχαν καλυφθεί από τέφρα πάχους 6 μέτρων. Όσοι από τους κατοίκους δεν έφυγαν -οι αρχαιολόγοι τους υπολογίζουν σε 2.000 άτομα- πέθαναν από ασφυξία και τα πτώματά τους τυλίχτηκαν μέσα στην αιώνια σιωπή της τέφρας. Οι άριστες συνθήκες διατήρησης, λόγω της ηφαιστειακής τέφρας, καθιστούν τα ερείπια των πόλεων αυτών μοναδικά τεκμήρια της καθημερινής ζωής κατά τους ελληνορωμαϊκούς χρόνους.

[Συνεχίζεται]